MAASEUDUN TULEVAISUUS
Verkko: maaseuduntulevaisuus.fi
Facebook: facebook.fi/maaseuduntulevaisuus
Twitter: @maastul

PÄÄKIRJOITUS

Kirikierros alkaa TTIP-neuvotteluissa

Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välisiä neuvotteluja kauppa- ja investointisopimuksesta (TTIP) on käyty heinäkuusta 2013 lähtien. Neuvottelut ovat polkeneet paikoillaan, koska mielipiteet investointisuojasopimukseen liittyvästä välimiesmenettelystä ovat olleet kaukana toisistaan.

Investointisuojasopimus tarkoittaa, että yritys voi haastaa valtion oikeuteen, jos lainsäädännöllä vaikeutetaan yrityksen toimintaa. Välimiesmenettelyssä valtio voitaisiin määrätä maksamaan yritykselle korvauksia.

TTIP-neuvottelut ovat herättäneet paljon kansalaiskeskustelua. Noin vuosi sitten 51 suomalaista yliopistotutkijaa ja professoria julkistivat kauppaneuvotteluihin liittyvän kannanoton. Heidän mielestään Yhdysvaltojen ja EU:n väliset neuvottelut ovat vaaralliset demokratian kannalta.

> EU:lla ei ole varaa jäädä kauppablokkien ulkopuolelle.

Sopimuksen pelätään lisäävän EU:n paineita madaltaa ympäristönsuojelua, työntekijöiden oikeuksia ja kuluttajansuojaa. Pahimpana uhkana kannanoton allekirjoittajat pitävät välimiesmenettelyä, joka siirtäisi julkista valtaa pienelle kansainväliselle juristieliitille.

Välimiesmenettely on hiertänyt myös Euroopan parlamentissa, joka vaati siihen muutoksia. Euroopan komissio tekeekin uuden ehdotuksen Yhdysvalloille. Parlamentti haluaa, että riitojen ratkaisu perustuu riippumattomiin ammattituomareihin ja päätöksiin sisältyy myös muutoksenhakumahdollisuus.

Myös ruokaan ja ruokaturvallisuuteen liittyvät näkökulmat ovat olleet hyvin erilaisia. Erimielisyyden aiheita ovat muun muassa geenimuuntelu, hormonien käyttö kotieläintuotannossa ja ruuan alkuperämerkinnät. Ruuan ja sen tuotantotavat ovat nousseet neuvotteluissa kokoaan suurempaan merkitykseen.

Ruokaan ja ruokaturvallisuuteen liittyvät asiat ovat vaikeita, koska molemmilla on pitkä lista ennakkoehtoja, joista halutaan pitää kiinni. EU ei aio luopua nykyisistä gm- ja hormonikriteeristä. Yhdysvallat on ilmoittanut, ettei se hyväksy sopimusta, jos sen näkemyksiä ei oteta edellä mainituissa asioissa huomioon. Yhdysvalloissa ei liioin löydy ymmärrystä EU:n elintarvikkeiden nimisuojalle.

EU:n ja Yhdysvaltojen välisiä neuvotteluja vauhdittaa viime viikolla sopimukseen päättyneet Tyynen meren alueen vapaakauppaneuvottelut (TPP). Sopimuksen piiriin kuuluvat Yhdysvaltojen lisäksi muun muassa Australia, Chile, Kanada, Uusi Seelanti ja Japani. Alueen osuus maailmankaupasta on noin 40 prosenttia.

Tyynenmeren alueen kauppasopimuksen toteutuminen ei ole kuitenkaan varmaa, koska monet johtavat yhdysvaltalaiset poliitikot ovat kritisoineet sopimusta.

Yhdysvaltojen presidentin Barack Obaman aktiivisuus solmia vapaakauppasopimuksia perustuu siihen, kuka määrittelee maailmankaupan säännöt. Obaman mielestä Yhdysvaltojen pitää määritellä nämä säännöt ja avata uusia markkinoita amerikkalaisille tuotteille. Taustalla on Kiinan nousu vahvaksi tekijäksi maailmanmarkkinoilla ja se, ettei Maailman kauppajärjestö WTO ole kyennyt viemään vapaakauppaneuvotteluja eteenpäin.

EU:n kannalta tilanne on vakava. EU:lla ei ole varaa jäädä kauppablokkien ulkopuolelle, mutta omista tavoitteista ei haluta luopua.

Vapaakauppasopimuksesta odotetaan piristysruiskeita EU:n hitaalle talouskasvulle, mutta ei hinnalla millä hyvänsä. Joidenkin arvioiden mukaan TTIP-sopimus lisäisi EU:n vientiä Yhdysvaltoihin lähes 30 prosenttia. Huonoa sopimusta komissiolla ei ole varaa kuitenkaan tehdä, sillä mahdollinen sopimus pitää hyväksyä Euroopan parlamentissa ja todennäköisesti myös jäsenmaiden parlamenteissa.

Viennistä riippuvaiselle Suomelle kaupan esteiden poistaminen on tärkeä asia. Yhdysvallat on Suomen kolmanneksi suurin vientimaa. TTIP-sopimuksella on suuri merkitys, koska kilpailu maailmanmarkkinoilla tulee joka tapauksessa kiristymään.

Jotta neuvotteluissa päästää sopuun, pitää molempien osapuolten tinkiä tavoitteistaan. Ruokaturvasta ei kuitenkaan ole EU:lla ja Suomella varaa luopua.

VIERAILIJA

Suomi, valmistaudu energiamurrokseen

Energiajärjestelmämme on suurten uusiutumisvaatimusten paineessa. Viimeistään 15 vuoden kuluttua voimme ottaa käyttöön vain päästötöntä energiatekniikkaa, mikäli haluamme pysäyttää ilmastonmuutoksen etenemisen. Muutos koskee sekä sähköntuotantoa, liikennettä, lämmitystä että teollisuutta.

Olivatpa tekniset ratkaisut mitkä tahansa, nykyisen kaltainen energiajärjestelmä on tullut tiensä päähän.

Niinkin yksinkertaiset asiat kuin poltto ja palaminen ovat olleet historiallisesti energiajärjestelmässä keskeisessä osassa.

80 prosenttia tunnetuista fossiilisista energiavaroista pitää kuitenkin jättää polttamatta, jos ilmastonmuutos halutaan torjua. Tästä hiilikuplasta pois murtautuminen on monessa mielessä tuskallista, mutta siinä on myös valtavia mahdollisuuksia parantaa paitsi ympäristöä ja terveyttä myös kansantalouksia.

Sanoisin, että tämä on suorastaan ”once in a humankind” -mahdollisuus.

> Suuretkin investoinnit älykkääseen energiateknologiaan voivat olla Suomelle erittäin kannattavia.

Energiajärjestelmän uudelleenrakentaminen ei ole halpaa, mutta se vasta kalliiksi tuleekin, jos emme tee mitään. Pelkästään USA:ssa taloudelliset vahingot sään ääri-ilmiöistä arvioitiin vuonna 2012 noin 100 miljardiksi dollariksi.

USA ja Kiina ovat ilmoittaneet Pariisin ilmastokokouksen alla ennenkuulumattomista sitoumuksista päästöjen vähentämiseksi. Vaikka tämä ei vielä riitä ilmastonmuutoksen pysäyttämiseen, on ajatusmaailman muutos merkittävä.

Suomen on osana kansainvälistä yhteisöä, maailmantaloutta ja Euroopan unionia asemoitava itsensä tähän tilannekuvaan.

Suurvaltoja ajaa asiassa vahvasti talous. Aurinko- ja tuulienergian hinnat ovat tulleet viime vuosina roimasti alas niin, että uusiutuva energia on jo erittäin kilpailukykyistä muiden energialähteiden rinnalla. Taloustietotoimisto Bloombergin tuoreen uutisen mukaan tuulienergia on sekä Saksassa että Britanniassa halvin sähkömuoto, ilman tukiaisia.

Toinen energiajärjestelmää uudistava elementti on digitaalisuus. Yleisesti puhutaan ”esineiden ja asioiden internetistä”, mutta sen isona ja tärkeänä alakäsitteenä voimme puhua myös ”energian internetistä”. Tässä kokonaisuudessa on valtavasti bisnespotentiaalia uusille tuotteille ja palveluille. Nyt haetaan energia-alan uutta isoa ideaa.

Kun Suomessa etsimme kiivaasti uuden kasvun avaimia, tarkastelkaamme myös energiajärjestelmää rohkeasti ja tarpeeksi kauas katsoen. Meidän on nähtävä metsä puilta. Parhaillaan eri puolilla luodaan vauhdilla energia-alan uutta liiketoimintaa, jolla on kansainvälisesti jättimäiset markkinat.

Emme voi jättäytyä jälkijunaan tässä, siihen meillä ei yksinkertaisesti ole varaa!

Suomalaisyritykset valmistavat jo nyt esimerkiksi taajuusmuuttajia, ja uusia innovaatioita on hautumassa yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa. 90 prosenttia uusiutuvan energian liiketoiminnasta on muualla kuin itse aurinkopaneeleissa tai tuuliturbiineissa. Vientimahdollisuuksia on siten laajasti aurinko- ja tuuliteknologioissa.

Suuretkin investoinnit puhtaaseen ja älykkääseen energiateknologiaan voivat olla Suomelle erittäin kannattavia. Lisäksi tarvitaan liiketoimintaosaamista.

Olkaamme visionäärisiä ja rohkeita, hyppikäämme kaikenlaisten raja-aitojen yli. Myös maan rajojen, sillä iso energiabisnes on globaalia. Paikallistakin toimintaa tarvitaan, sillä suoraan autotallista ei voi maailmalle hypätä. Kotimaassa kokeillaan.

Tarvitaan toimia – ja pian.

ANNELI PAULI
MTT, Lappeenrannan teknillisen yliopiston rehtori
anneli.pauli@lut.fi

Kirjoittajan haastattelu on tässä lehdessä sivulla 10.

RAHIKAINEN

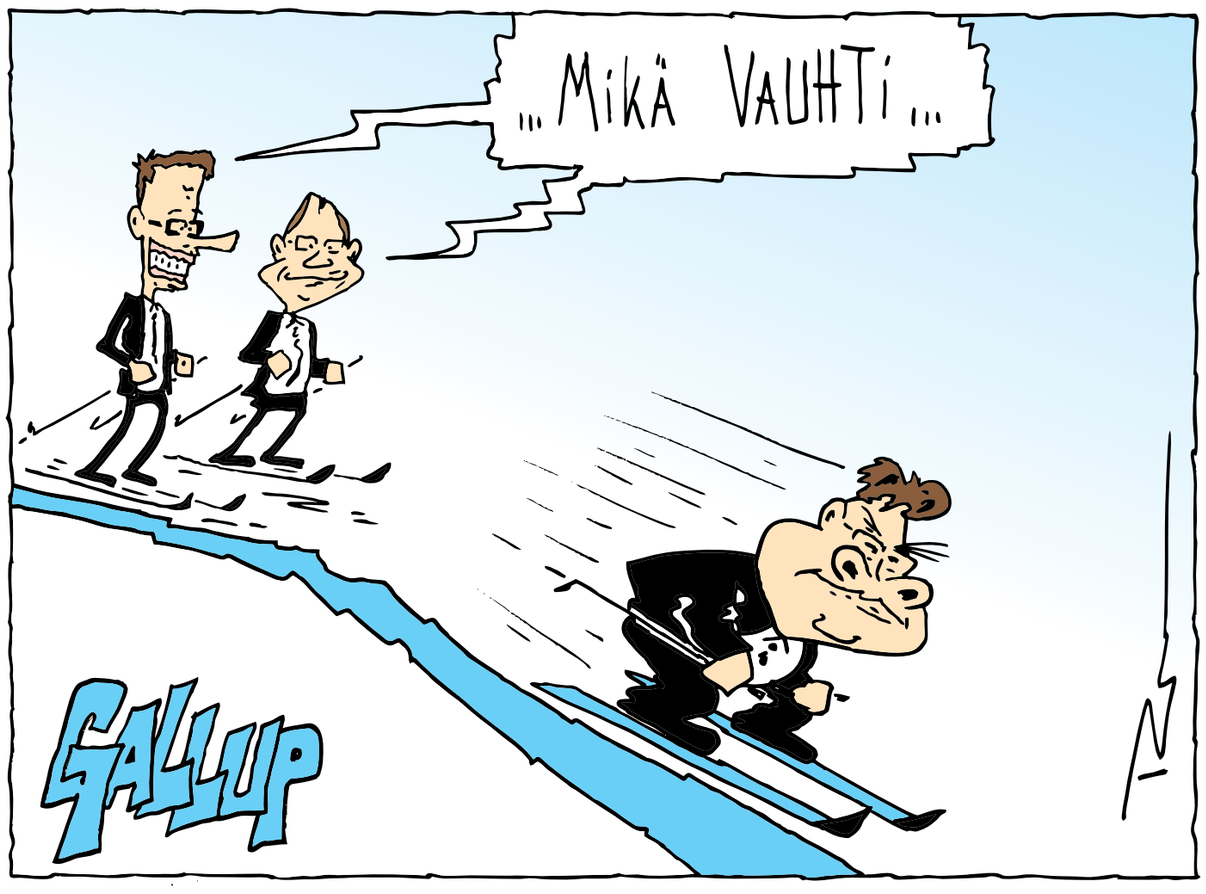

LEHTIKATSAUS

Lomista ei saa tinkiä

Savon Sanomien mielestä päätoimisten viljelijöiden lomista ei saa tinkiä.

”Etenkin maidontuottajien työpäivät ovat pitkiä. Lisäksi töitä on joka viikonpäivä, koska lehmät on lypsettävä vähintään kaksi kertaa päivässä.

Maidontuottajille on taattava näkymä mahdollisuudesta irtaantua työstä lomalle ja oikeus sairastaa vailla pelkoa eläinten laiminlyönnistä. Siksi lakiesityksen maininta lomituspäivän keston rajaamisesta yli neljään tuntiin ja enintään kymmeneen tuntiin on kyseenalainen, vaikka se tuokin säästöjä 1,9 miljoonaa euroa vuodessa.

Päätoimisten karjatilojen lomituksista ei pidä tinkiä. Jos viljelijäksi haaveilevalle tarjotaan näkymä valtavasta työmäärästä viikot läpeensä vuoden ympäri vailla varmuutta kohtuullisista lomista, ura esimerkiksi maidontuottajana lakkaa kiinnostamasta ja kotimaisen elintarviketuotannon jatko vaarantuu varmasti. Sellaiseen töllöntyöhön ei Suomella ole varaa.”

Saarakkala jäi yksin

Pohjalaisen mukaan ylpeys käy lankeemuksen edellä.

”Perjantaina kansanedustaja Vesa-Matti Saarakkala (ps.) pani itsensä selkä seinää vasten. Hän ilmoitti suurieleisesti eroavansa perussuomalaisten eduskuntaryhmästä, jos puolue ei taivu yhteiskokoukseen, joka päättäisi hallitustaipaleen jatkumisesta. Erityisesti kurikkalaista kismittää hallituksen pakolaispolitiikka.”

”Maanantaina Saarakkala veti uhkauksensa pois eli meni puihin.”

”Kurikkalainen myöntää, ettei hänen olisi pitänyt tehdä niin rajua johtopäätöstä kuin tuli tehtyä. Ilmeisesti tuolit vietiin Saarakkalan ympäriltä ja hän jäi yksin ryhmässään.”

Vastuullisuus ei innosta

Vastuullisuus ei suomalaisia **Kauppalehden** mukaan kiinnosta.

”Tiukassa taloustilanteessa huomio kohdistuu hintaan. Vain 35 prosenttia suomalaisista on halukkaita maksamaan enemmän yhteiskunta- ja yritysvastuuseen panostavien yritysten tuotteista ja palveluista. Lukema on selvästi Euroopan alhaisin.”

Kivi-maidon ehtoa aika muuttaa

Valio hakee Kilpailu- ja kuluttajavirastolta muutosta ehtoon, jonka mukaan yhtiön on myytävä kilpailijoille 185 miljoonaa litraa maitoa omakustannushintaan vuosittain. Lain mukaan yrityskauppaehtoja voidaan muuttaa, jos markkinoilla on tapahtunut olennaisia muutoksia. (MT 14.10.)

Perusteita hakemukselle on. Maitotuotteiden tuonti on lisääntynyt merkittävästi siitä, kun myyntivelvoite määrättiin vuosituhannen alussa. Päätös on saatava pikaisesti, vaikka siirtymäaika olisikin pitkä. Kyse on oikeudenmukaisuudesta, sillä Kivi-maito vääristää kilpailua.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Päätoimittaja: Mikael Pentikäinen
Toimituspäälliköt: Jussi Martikainen, Tiina Taipale
Julkaisija: Viestilehdet Oy
Jätä uutisvinkki: uutispaallikot@mt1.fi
Anna palautetta: toimitus@mt1.fi

Maaseudun Tulevaisuus on maa- ja metsätaloustuottajain äänenkannattaja. Se pitää maaseudun ja sen elinkeinojen puolta sekä huolehtii maaseudun henkisestä ja taloudellisesta hyvinvoinnista.

TOIMITTAJALTA

Naapurit auttavat vaikeassa ratkaisussa

Natoon vai ei? Kas siinä Suomen turvallisuuspolitiikan pulma, jota on pähkäilty vuosia.

Alkaa olla päätöksen aika.

Onneksi naapurit auttavat. Venäjä työntää ja Ruotsi vetää Suomea Naton jäseneksi.

Euroopan unionissa on 28 jäsenvaltiota. Niistä 22 on myös puolustusliitto Naton jäseniä.

Suomi ja Ruotsi ovat kuuden maan ryhmässä, joka on EU:n vaan ei Naton jäsen.

Muut Naton ulkopuoliset EU-maat ovat Irlanti, Itävalta, Kypros ja Malta.

Nyt Euroopan kartta esiin ja geopolitiikkaa pohtimaan!

Näin kirjoittaa ministeri Jaakko Iloniemi vastikään ilmestyneessä kirjassaan Maantieteelle emme mahda mitään:

”Irlanti on mahdollisimman etäällä EU:n itärajasta. Itävallan kaikki naapurit Sveitsiä lukuun ottamatta ovat Natomaita. Kypros ei ole Nato-maa, mutta sen valtioalueella on brittiläisiä tukikohtia ja sen pohjoisosa on Turkin miehittämä. Malta on yksikseen keskellä Välimerta. Ruotsilla on naapureina Nato-maat pohjoisessa ja lännessä, etelässä ja – Baltian osalta – idässä. Näin Suomi on ainoa EU-maa, jolla on pitkä maayhteys Venäjään, ja samalla ainoa EU-maa, jolla on tuo yhteinen raja, mutta joka ei ole Naton jäsen.”

Venäjä vaikuttaa eniten Suomen turvallisuuspoliittisiin linjauksiin. Suomen on seurattava isoa naapuriaan tarkasti. Mitä Venäjä tekee? Miten ennustettavaa Venäjän toiminta on?

Vladimir Putinin johtama nyky-Venäjä kylvää levottomuutta ja pelkoa: hyökkäys Georgiaan 2008, Krimin niemimaan anastaminen Ukrainalta 2014 ja siitä asti jatkunut Ukrainan hallituksen horjuttaminen Itä-Ukrainan separatisteja aseistamalla ja avustamalla.

Ukrainan lisäksi Venäjä on juuri nyt osapuolena Syyrian sisällissodassa.

Putinin politiikkaa ovat myös asevarustelun kiihdyttäminen, ilmatilaloukkaukset ja siviililentoliikenteen häirintä.

Toiminnallaan Venäjä työntää Suomea kohti Natoa.

Venäjän lisäksi Ruotsin tekemiset vaikuttavat aivan keskeisesti Suomen ratkaisuihin.

Tällä hetkellä oppositiossa olevat Ruotsin porvarilliset puolueet ovat päätöksensä tehneet. Puolue toisensa jälkeen on kertonut kannattavansa Nato-jäsenyyden hakemista. Syy on selvä. Ruotsi seuraa levottomana Putinin uhittelua.

Ruotsin seuraavat parlamenttivaalit järjestetään vuonna 2018. Jos valta vaihtuu ja länsinaapurissamme on vaalien jälkeen porvarihallitus, Ruotsi aloittanee pikaisesti neuvottelut Naton kanssa.

Silloin Suomella on tasan yksi mahdollisuus. On matkustettava Brysseliin, koputettava Naton päämajan ovea ja anottava jäsenyysneuvotteluiden aloittamista.

Juha Sipilän (kesk.) johtama keskustan, perussuomalaisten ja kokoomuksen hallitus on linjannut: ”Suomi on sotilasliittoon kuulumaton maa, joka toteuttaa käytännönläheistä kumppanuutta Naton kanssa ja ylläpitää mahdollisuutta hakea Nato-jäsenyyttä.”

Sekä Suomen että Ruotsin on muistettava asia, joka usein unohtuu. Jaakko Iloniemi muistuttaa: ”Onko Nato ylipäätään valmis ottamaan uusia jäseniä, ja jos on, niin milloin?”

Jos Nato-ovi on loksahtanut lukkoon, Suomen ja Ruotsin keinot ovat vähissä. Paljon mainostettu yhteinen puolustuspolitiikkakin on tähän asti ollut enemmän sanoja kuin tekoja.

ANTTI KANTOLA
antti.kantola@mt1.fi